

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/18/2003

OPINIE O PLANACH ZBROJNEJ INTERWENCJI W IRAKU

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, STYCZEŃ 2003

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

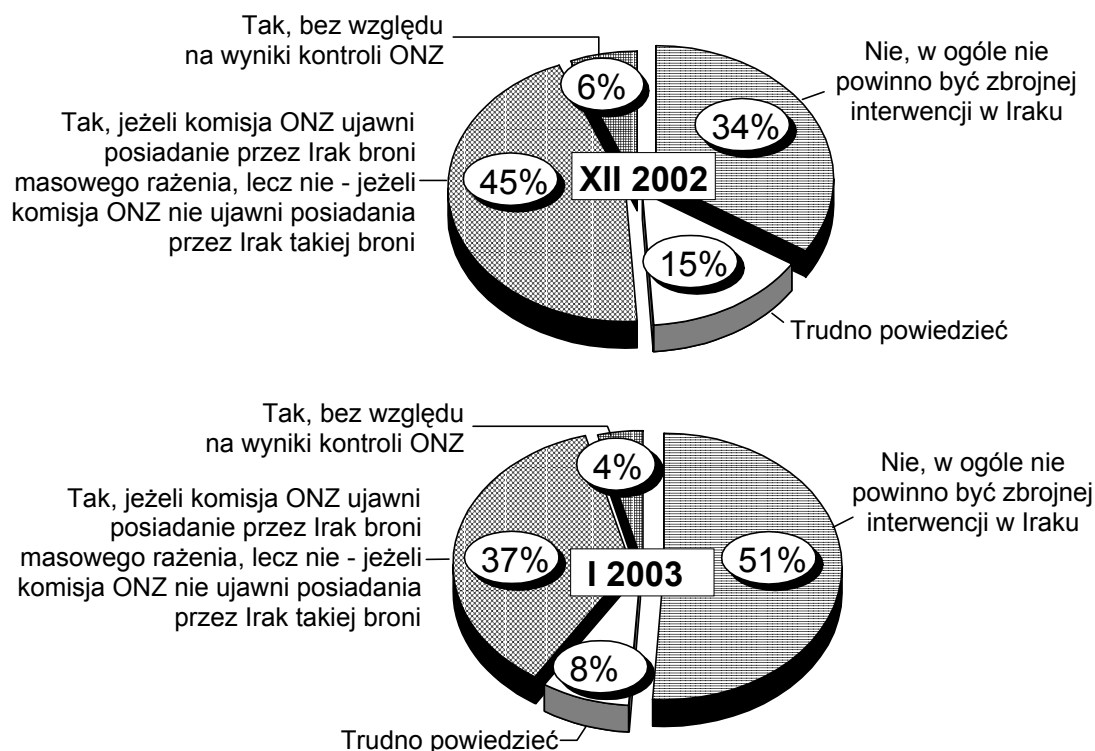
Zgodnie z rezolucją Rady Bezpieczeństwa ONZ, Irak zobowiązany jest umożliwić inspektorom ONZ i Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej dostęp do wszystkich swoich instalacji cywilnych i wojskowych, aby można było ustalić, czy posiada on broń masowego rażenia: biologiczną, chemiczną lub nuklearną. Wyniki inspekcji mogą zdecydować o ewentualnej interwencji zbrojnej w Iraku. Opinia publiczna w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii - krajach kluczowych w planowanej inwazji - opowiada się za zbrojnym działaniem, jeżeli będzie na to mandat ONZ, jednak w przypadku braku takiej zgody większość Amerykanów i Brytyjczyków uważa działania militarne za nieuprawnione (dane za: MORI, Washington Post).

Im więcej mówi się o ewentualnej interwencji zbrojnej w Iraku, tym bardziej niechętnie odnoszą do niej Polacy¹. Połowa badanych (51%) jest zdania, że w żadnym razie nie powinno dojść do uderzenia na Irak. Nieco ponad jedna trzecia (37%) dopuszcza akcję zbrojną pod warunkiem, że ujawnione zostanie posiadanie przez Irak broni masowego rażenia. Jedynie nieliczni (4%) sądzą, że dotychczasowa polityka Iraku uzasadnia podjęcie interwencji bez względu na wyniki misji ONZ.

W porównaniu z grudniem ubiegłego roku o 17 punktów wzrósł odsetek osób niegodzących się na ewentualną akcję zbrojną pod żadnym warunkiem, jednocześnie o 8 punktów zmniejszyła się grupa respondentów dopuszczających interwencję w razie stwierdzenia, że Irak posiada broń masowego rażenia. Nieco mniej jest też osób, które bezwarunkowo popierają akcję zbrojną.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (152) przeprowadzono w dniach od 3 do 6 stycznia 2003 roku na liczącej 1025 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

RYS. 1. W IRAKU PRACUJE KOMISJA EKSPERTÓW ONZ, KTÓRA MA SPRAWDZIĆ, CZY KRAJ TEN POSIADA BROŃ MASOWEGO RAŻENIA. CZY, PANA(I) ZDANIEM, POWINNO DOJŚĆ DO ZBROJNEJ INTERWENCJI W TYM KRAJU?

Na opinie w tej kwestii oddziałują takie cechy społeczno-demograficzne ankietowanych, jak: płeć, wykształcenie i wiek. Kobiety częściej niż mężczyźni sprzeciwiają się interwencji w Iraku bez względu na wyniki prowadzonej przez ONZ inspekcji. Im badani są lepiej wykształceni, tym częściej sądzą, że ewentualna decyzja o interwencji w Iraku powinna zależeć od wyników kontroli. Większość osób z wyższym wykształceniem jest zdania, że w razie wykrycia w Iraku broni chemicznej, biologicznej lub nuklearnej powinno dojść do akcji zbrojnej. Respondenci starsi częściej niż młodszy bezwarunkowo sprzeciwiają się wojnie.

Osoby dopuszczające możliwość inwazji na Irak wskazywały, kto ewentualnie powinien wziąć udział w takiej operacji. Największa grupa (43%) sądzi, że w planowanej interwencji zbrojnej powinny uczestniczyć solidarnie wszystkie państwa członkowskie

NATO. Respondentów uważających, że w Iraku powinny interweniować kraje, które wyrażą zgodę, niezależnie od tego, czy są członkami NATO, jest nieco więcej niż sądzących, że w interwencji powinny wziąć udział tylko te państwa członkowskie Sojuszu, które się na to zgodzą. Jedynie 13% ankietowanych jest zdania, że powinni w niej uczestniczyć tylko Amerykanie.

Tabela 1

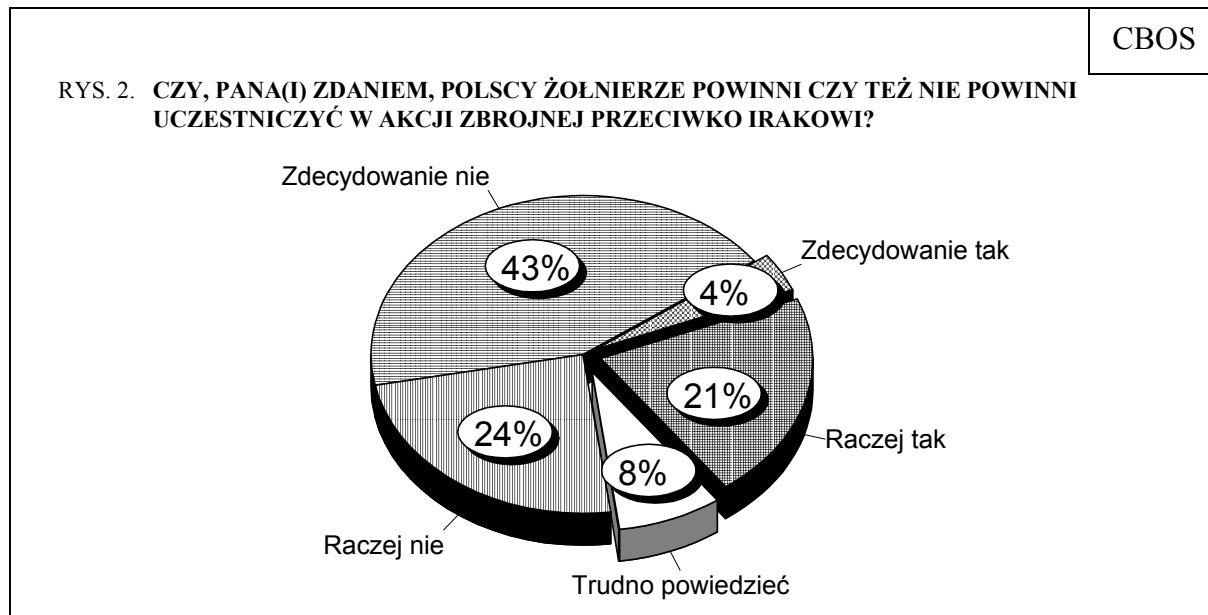
Kto, Pana(i) zdaniem, powinien wziąć udział w zbrojnej interwencji w Iraku?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	XII 2002 (N=300)	I 2003 (N=243)
	w procentach	
Solidarnie wszystkie państwa członkowskie NATO	44	43
Państwa, które wyrażą zgodę, niezależnie od tego, czy są członkami NATO czy też nie	24	24
Jedynie te państwa członkowskie NATO, które wyrażą na to zgodę	19	19
Tylko Amerykanie	10	13
Trudno powiedzieć	3	2

Ponad połowa badanych (55%) uważa, że gdyby Stany Zjednoczone podjęły akcję zbrojną przeciwko Irakowi, Polska nie powinna jej popierać, natomiast jedna trzecia (33%) sądzi, że należałoby poprzeć Amerykanów.

Tabela 2

Gdyby Stany Zjednoczone podjęły akcję zbrojną przeciw Irakowi, to czy Polska powinna poprzeć tę akcję?	Wskazania respondentów według terminów badań	
	IX 2002	I 2003
	w procentach	
Zdecydowanie tak	10	9
Raczej tak	25	24
Raczej nie	23	25
Zdecydowanie nie	23	30
Trudno powiedzieć	19	12

Możliwość uczestniczenia polskiego wojska w akcji zbrojnej przeciwko Irakowi budzi duże wątpliwości. Jedna czwarta badanych (25%) popiera udział polskich żołnierzy w ewentualnej wojnie, natomiast dwie trzecie (67%) jest temu przeciwnych.

Osoby sądzące, że Polska powinna poprzeć Stany Zjednoczone, gdyby podjęły one akcję zbrojną przeciw Irakowi, w większości uważają, że polscy żołnierze powinni w niej uczestniczyć. Jedna czwarta popierających jest jednak przeciwnego zdania. Właściwie wszyscy sprzeciwiający się udzieleniu poparcia Stanom Zjednoczonym uważają, że polscy żołnierze nie powinni brać udziału w operacji militarnej przeciw Irakowi.

Tabela 3

Czy, Pana(i) zdaniem, polscy żołnierze powinni czy też nie powinni uczestniczyć w akcji zbrojnej przeciwko Irakowi?	Gdyby Stany Zjednoczone podjęły akcję zbrojną przeciw Irakowi, to czy Polska powinna poprzeć tę akcję?		
	Tak	Nie	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Tak	73	1	3
Nie	24	97	43
Trudno powiedzieć	3	2	54

Ewentualna interwencja zbrojna w Iraku spotkałaby się ze sprzeciwem dużej części polskiego społeczeństwa - nawet wtedy, gdy operacja taka miałaby mandat ONZ. Większość Polaków jest też zdania, że gdyby Stany Zjednoczone podjęły akcję zbrojną przeciw Irakowi, nasz kraj nie powinien jej popierać. Trzeba zaznaczyć, że w ciągu ostatniego miesiąca wyraźnie spadło poparcie Polaków dla ewentualnej operacji wojskowej w tym regionie.

Opracował
Michał WENZEL

A N E K S

Tabela 1. W Iraku pracuje komisja ekspertów ONZ, która ma sprawdzić czy kraj ten posiada broń masowego rażenia. Czy, Pana(i) zdaniem, powinno dojść do zbrojnej interwencji w tym kraju? 1 - Tak, bez względu na wyniki kontroli ONZ; 2 - Tak, jeżeli komisja ONZ ujawni posiadanie przez Irak broni masowego rażenia, lecz nie - jeżeli komisja ONZ nie ujawni posiadania przez Irak takiej broni; 3 - Nie, w ogóle nie powinno być zbrojnej interwencji w Iraku

(%)

	1	2	3	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	4	37	51	8	1025
Płeć					
Mężczyźni	4	46	43	7	489
Kobiety	4	29	58	9	536
Wiek					
18-24 lat	9	42	39	10	158
25-34	6	41	48	4	185
35-44	2	42	50	6	192
45-54	3	41	52	4	211
55-64	2	35	53	10	102
65 lat i więcej	2	21	61	17	177
Miejsce zamieszkania					
Wieś	2	33	58	7	376
Miasto do 20 tys.	7	31	53	9	127
20-100 tys.	5	40	45	10	208
101-500 tys.	5	42	47	8	192
501 tys. i więcej mieszk.	7	45	42	7	124
Wykształcenie					
Podstawowe	1	26	57	16	262
Zasadnicze zawodowe	4	37	53	6	306
Średnie	7	39	48	6	345
Wyższe	3	59	35	3	112
Grupa społ.-zaw. pracujący					
Kadra kier., inteligencja	3	59	36	3	64
Prac. umysł. niż. szczebla	6	46	45	3	94
Pracownicy fiz. - umysł.	9	37	45	9	95
Robotnicy wykwalifikowani	2	48	45	5	89
Robotnicy niewykwalifik.	11	23	63	3	47
Rolnicy	0	38	57	5	54
Pracujący na własny rach.	0	35	65	0	38
Bierni zawodowo					
Renciści	3	24	61	11	105
Emeryci	1	26	57	16	182
Uczniowie i studenci	6	49	34	11	74
Bezrobotni	4	38	52	5	143
Gospodynie domowe i inni	11	30	41	17	35
Pracuje w:					
inst. państw., publicznej	4	45	46	5	160
spółce właścicieli					
prywatnych i państwa	12	47	35	5	82
sekt. pryw. poza rolnict.	3	42	51	4	193
prywatnym gosp. rolnym	0	35	61	4	60
Dochody na jedną osobę					
Do 299 zł	5	31	56	7	132
300-399	4	20	66	9	100
400-599	4	45	45	6	187
600-800	6	33	54	7	158
Powyżej 800 zł	2	47	47	4	151
Ocena własnych war. mater.					
Złe	5	28	58	9	315
Średnie	3	42	47	8	465
Dobre	5	40	47	8	245
Udział w prakt. religijnych					
Kilka razy w tygodniu	5	39	42	14	53
Raz w tygodniu	4	34	53	9	544
1-2 razy w miesiącu	4	38	49	9	148
Kilka razy w roku	2	45	49	4	179
W ogóle nie uczestniczy	9	38	43	11	98
Poglądy polityczne					
Lewica	4	42	52	2	243
Centrum	5	38	50	7	274
Prawica	5	47	42	6	256
Trudno powiedzieć	2	21	59	18	251

Tabela 2. Gdyby Stany Zjednoczone podjęły akcję zbrojną przeciw Irakowi, to czy Polska powinna poprzeć tę akcję?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	9	24	25	30	12	1025
Płeć						
Mężczyźni	14	27	26	26	7	489
Kobiety	4	21	25	34	16	536
Wiek						
18-24 lat	12	23	22	28	15	158
25-34	10	29	25	26	10	185
35-44	10	25	27	30	8	192
45-54	5	24	26	35	9	211
55-64	9	22	27	31	10	102
65 lat i więcej	6	19	25	31	19	177
Miejsce zamieszkania						
Wieś	6	23	29	33	10	376
Miasto do 20 tys.	10	23	18	33	16	127
20-100 tys.	8	27	23	25	16	208
101-500 tys.	13	18	28	33	8	191
501 tys. i więcej mieszk.	10	32	22	25	11	124
Wykształcenie						
Podstawowe	8	16	27	32	16	262
Zasadnicze zawodowe	8	27	25	31	9	306
Średnie	8	25	22	31	13	345
Wysze	11	28	33	23	5	112
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	8	29	32	23	8	64
Prac. umysł. niż. szczebla	13	30	17	33	8	94
Pracownicy fiz. - umysł.	2	36	16	27	19	95
Robotnicy wykwalifikowani	6	23	41	24	6	89
Robotnicy niewykwalifik.	9	22	24	31	14	47
Rolnicy	4	14	32	43	7	54
Pracujący na własny rach.	13	36	21	28	3	38
Bierni zawodowo						
Renciści	11	15	26	39	9	105
Emeryci	5	20	26	31	17	182
Uczniowie i studenci	18	18	26	25	13	74
Bezrobotni	12	25	24	31	9	143
Gospodynie domowe i inni	5	28	15	32	21	35
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	6	27	26	29	12	160
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	11	32	26	20	11	82
sekt. pryw. poza rolnict.	9	30	25	28	8	193
prywatnym gosp. rolnym	4	16	31	42	7	60
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	7	17	25	39	12	132
300-399	7	25	30	28	10	100
400-599	10	24	29	26	11	187
600-800	9	27	23	31	10	158
Powyżej 800 zł	9	30	23	31	8	151
Ocena własnych war. mater.						
Złe	8	20	23	38	11	315
Średnie	7	26	28	27	12	465
Dobre	13	24	23	27	12	245
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	10	28	6	34	22	53
Raz w tygodniu	6	22	30	31	11	544
1-2 razy w miesiącu	11	25	21	27	15	148
Kilka razy w roku	10	28	26	29	7	179
W ogóle nie uczestniczy	14	26	19	28	13	98
Poglądy polityczne						
Lewica	9	29	24	32	6	243
Centrum	9	22	30	28	11	274
Prawica	11	30	22	29	8	256
Trudno powiedzieć	5	15	25	33	22	251

Tabela 3. Czy, Pana(i) zdaniem, polscy żołnierze powinni czy też nie powinni uczestniczyć w akcji zbrojnej przeciwko Irakowi?

(%)

	Zdecydowa- nie tak	Raczej tak	Raczej nie	Zdecydowa- nie nie	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	4	21	24	43	8	1025
Płeć						
Mężczyźni	7	26	23	41	4	489
Kobiety	2	16	26	45	11	536
Wiek						
18-24 lat	6	27	16	41	11	158
25-34	6	25	27	35	6	185
35-44	5	25	23	41	6	192
45-54	4	19	25	49	3	211
55-64	2	13	30	48	7	102
65 lat i więcej	3	12	25	45	15	177
Miejsce zamieszkania						
Wieś	3	17	25	49	7	376
Miasto do 20 tys.	6	20	14	49	11	127
20-100 tys.	4	23	26	36	11	208
101-500 tys.	6	21	28	40	5	191
501 tys. i więcej mieszk.	7	27	25	36	5	124
Wykształcenie						
Podstawowe	3	14	23	47	13	262
Zasadnicze zawodowe	4	22	26	42	6	306
Średnie	6	23	23	42	7	345
Wyższe	5	27	25	39	4	112
Grupa społ.-zaw. pracujący						
Kadra kier., inteligencja	1	29	33	32	5	64
Prac. umysł. niż. szczebla	7	27	24	40	2	94
Pracownicy fiz.- umysł.	1	31	24	39	6	95
Robotnicy wykwalifikowani	3	22	27	41	6	89
Robotnicy niewykwalifik.	0	21	33	36	9	47
Rolnicy	5	6	24	59	5	54
Pracujący na własny rach.	8	36	14	42	0	38
Bierni zawodowo						
Renciści	5	14	24	48	9	105
Emeryci	2	11	27	48	12	182
Uczniowie i studenci	6	25	16	40	12	74
Bezrobotni	9	20	22	41	7	143
Gospodynie domowe i inni	2	20	20	47	11	35
Pracuje w:						
inst. państw., publicznej	2	25	28	40	5	160
spółce właścicieli						
prywatnych i państwa	5	37	25	27	6	82
sekt. pryw. poza rolnict.	4	26	22	45	4	193
prywatnym gosp. rolnym	5	5	26	59	5	60
Dochody na jedną osobę						
Do 299 zł	5	16	19	50	10	132
300-399	1	20	33	42	4	100
400-599	4	19	31	38	7	187
600-800	4	21	24	47	4	158
Powyżej 800 zł	6	24	24	40	5	151
Ocena własnych war. mater.						
Złe	4	19	19	51	7	315
Średnie	3	21	29	40	8	465
Dobre	8	23	22	39	8	245
Udział w prakt. religijnych						
Kilka razy w tygodniu	7	12	16	52	13	53
Raz w tygodniu	3	18	27	43	8	544
1-2 razy w miesiącu	4	26	20	42	8	148
Kilka razy w roku	5	22	24	44	5	179
W ogóle nie uczestniczy	10	27	18	35	9	98
Poglądy polityczne						
Lewica	4	22	26	45	4	243
Centrum	5	23	26	39	7	274
Prawica	6	27	19	42	5	256
Trudno powiedzieć	3	11	26	47	14	251